

Obsah

ÚVOD	1
1. KORUPCIA	2
2. LETISKO SLIAČ, a.s. A PROTIKORUPČNÝ PROGRAM	3
3. AKTUÁLNY STAV	3
4. ZÁKLADNÉ PRÁVNE A INÉ PREDPISY	4
5. PRIORITY A CIELE	5
6. OPATRENIA	5
7. MONITOROVANIE A VYHODNOCOVANIE OPATRENÍ	7

ÚVOD

Interný protikorupčný program spoločnosti Letisko Sliač, a.s. je spracovaný v zmysle uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 585/2018 zo dňa 12.12.2018, ktorým bola schválená Protikorupčná politika Slovenskej republiky na roky 2019 až 2023 so zámerom zlepšiť protikorupčnú prevenciu, boj proti korupcii, vypracovať a zdokonaľiť protikorupčné opatrenia a stratégie. Hlavnými adresátmi tejto politiky je verejná správa, najmä ústredné orgány štátnej správy, ale aj všetky úrovne verejnej moci vrátane orgánov samosprávy a organizácií v zriaďovateľskej a zakladateľskej pôsobnosti orgánu verejnej správy.

1. KORUPCIA

Vo všeobecnosti korupciu chápeme ako zneužitie zverenej moci, ktoré smeruje k získaniu výhod za účelom osobného, súkromného obohatenia. Najčastejšie sa prejavuje ako úplatok, sľub, klientelizmus, ponuka, alebo iná neoprávnená výhoda s cieľom ovplyvniť niekoho rozhodnutie.

Zjednodušene možno korupciu chápať ako zneužitie moci, z ktorej plynú materiálne alebo nemateriálne výhody. V procese korupcie vystupujú vždy minimálne dve strany, podplácajúci, prijímateľ a niekedy aj sprostredkovateľ.

Korupcia okrem vyššie spomenutých druhov konania zahŕňa akékoľvek konanie poškodzujúce verejný záujem. Zahŕňa takisto zneužívanie vplyvu, postavenia, vydieranie, konflikt záujmov, poskytovanie a prijímanie nenáležitých výhod, bez poskytnutia protislužby, spreneveru verejných zdrojov a iné.

Korupčné konanie a jeho postihovanie je obsiahnuté vo viacerých právnych predpisoch :

1. Trestný zákon – definuje korupčné konanie vo viacerých jeho častiach, napr. tretí oddiel ôsmej hlavy s názvom Korupcia upravuje trestné činy prijímania úplatku (§ 328-330), podplácanie (§ 332-336b)
2. Obchodný zákonník – napr. druhý diel piatej hlavy s názvom Nekalá súťaž upravuje konanie podplácania (§ 49)
3. Zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý upravuje zadávanie zákaziek na dodanie tovaru, zákaziek na uskutočnenie stavebných prác, zákaziek na poskytnutie služieb, súťaž návrhov, zadávanie koncesí na stavebné práce, zadávanie koncesí na služby a správu vo verejnom obstarávaní.

Hlavným cieľom Protikorupčnej politiky Slovenskej republiky na roky 2019 až 2023 je zmenšiť a odstrániť priestor a príležitosti na korupciu vo všetkých oblastiach verejnej moci, hospodárstva a spoločnosti a zvýšiť dôveru verejnosti k zamestnancom verejného sektora a orgánom verejnej moci. Predpokladom naplnenia tohto cieľa je presvedčenie, že účinná a efektívna protikorupčná prevencia je omnoho lacnejšia než samotný proces riešenia prípadov, keď korupcia už vznikne.

2. LETISKO SLIAČ, a.s. A PROTIKORUPČNÝ PROGRAM

Spoločnosť Letisko Sliač, a.s. je súkromnou akciovou spoločnosťou podľa Obchodného zákonníka so špecifikami a odlišnosťami, ktoré upravuje zákon č. 136/2004 Z. z. o letiskových spoločnostiach a o zmene a doplnení zákona č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 37/2002 Z. z. o letiskových spoločnostiach.

V súčasnosti je 100-percentným vlastníkom spoločnosti Slovenská republika v zastúpení Ministerstvom dopravy a výstavby SR. Je prevádzkovateľom civilnej časti na medzinárodnom verejnom letisku Sliač so zmiešanou vojenskou a civilnou prevádzkou. V rámci predmetu činnosti vykonáva najmä prevádzkovanie letísk a všetkých činností spojených s údržbou prevádzkových plôch a služieb poskytovaných na odbavenie cestujúcich a nákladu.

Jej organizačná štruktúra zastúpená valným zhromaždením, predstavenstvom a dozornou radou je zadaná v Obchodnom zákonníku, ktorý upravuje ich postavenie, právomoci a ďalšie skutočnosti týkajúce sa ich fungovania, čím svojím obsahom vytvárajú kontrolné mechanizmy.

Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky ako reakciu na schválenú Protikorupčnú politiku SR na roky 2019 – 2023 prijalo rozhodnutie, že každá organizácia v jeho zriaďovateľskej a zakladateľskej pôsobnosti vypracuje svoj vlastný interný protikorupčný program.

Vnútroškový protikorupčný program spoločnosti Letisko Sliač, a.s. je súhrnom opatrení, ktoré regulujú správanie všetkých zamestnancov s cieľom presadzovať nekorupčné a etické princípy podnikania a tak v maximálnej možnej miere obmedziť predpoklady pre vznik korupčného konania, ktoré je odrazom ľudského charakteru, morálnej či etickej vyspelosti každého z nás. Jedným z takých opatrení je práve podnikateľská etika, ako protikorupčná stratégia, ktorá prispieva k dobrému menu spoločnosti ako i k zvýšeniu lojality zamestnancov voči podniku. Každý zamestnanec na verejnosti reprezentuje nie len sám seba, ale i spoločnosť, preto by mal dbať o jej dobré meno a ochranu jej záujmov.

3. AKTUÁLNY STAV

Vplyv korupcie ako celospoločenského fenoménu, ktorý nemožno vylúčiť v žiadnej sfére rozhodovania či prerozdelenia zdrojov, je reálnym spoločenským problémom. Deformuje podnikateľské prostredie a motiváciu podnikateľských subjektov.

Riziko, ako pravdepodobnosť vzniku negatívnej skutočnosti, je všade prítomným sprievodným znakom každého rozhodovania a fungovania spoločnosti v podnikateľskom prostredí.

Na vytvorenie podmienok k predchádzaniu korupčného konania, respektíve eliminácii poznaných rizík, má spoločnosť Letisko Sliač, a.s. spracovanú SWOT analýzu, ktorá identifikuje korupčné riziká v podobe silných, slabých stránok vo vnútri podniku, príležitostí a možných ohrození v boji proti korupcii z vonkajšieho prostredia.

1. Strengths – silné stránky

- Obchodný zákonník – primárny právny predpis, ktorý charakterizuje akciovú spoločnosť a stanovuje podmienky jej existencie;
- Existencia viacúrovňového systému riadenia spoločnosti;
- Stanovy ako základný dokument, ktorý upravuje vnútorné pomery v podniku (pri nakladaní s majetkom presne určujú finančné limity a systém kontroly predstavenstva dozornou radou a valným zhromaždením);
- Otvorenosť v komunikácii medzi úrovňami riadenia;
- Transparentnosť vo forme informovanosti.

2. Weaknesses – slabé stránky

- Absencia podnikového etického kódexu;
- Existencia potenciálneho korupčného rizika v procese nákupu tovarov a služieb (ak sa zákazka šije priamo na mieru; ak je zákazka v konečnom dôsledku nepotrebná);
- Existencia možného korupčného rizika v procese vydávania záväzného stanoviska na stavby v ochrannom pásme letiska Sliač;
- Absencia vnútro podnikových školiacich programov, vzdelávacích seminárov v oblasti protikorupčného boja;
- Nezadefinované postupy pre prípad nahlásenia podozrenia na korupciu (anonymný formulár, protikorupčná schránka, protikorupčná emailová adresa).

3. Opportunities – príležitosti

- Intervencia štátu a legislatívne opatrenia, ktoré svojím obsahom napomáhajú v boji proti korupcii;
- Zapájanie medzinárodných organizácií, verejnosti do protikorupčných aktivít.

4. Threats – hrozby

- Zložité administratívne postupy (napr. v procese verejného obstarávania);
- Nerovnosť v prístupe k štátnym zdrojom;
- Existencia výraznej nerovnováhy medzi ponukou a dopytom v procese obstarávania;
- Vnímanie korupcie ako automatickú súčasť života;
- Existujúca vysoká vyjednávacía sila obchodných partnerov.

4. ZÁKLADNÉ PRÁVNE A INÉ PREDPISY

- Obchodný zákonník – vytvára predpoklad dodržiavania zákonom stanovených regulácií
- Trestný zákon – definuje formy korupcie
- Ústava SR – právo na informácie
- Zákon o slobodnom prístupe k informáciám

- Zákon o verejnom obstarávaní - verejného obstarávania sa môže zúčastniť len ten, kto spĺňa podmienky osobného postavenia („nebol on, ani jeho štatutárny orgán, ani člen štatutárneho orgánu, ani člen dozorného orgánu, ani prokurista právoplatne odsúdený za trestný čin korupcie“)
- Zákon o registri partnerov verejného sektora „Protischránkový zákon“ sa plne vzťahuje na našu spoločnosť, nakoľko poberá finančné prostriedky z verejných zdrojov
- Interné dokumenty spoločnosti:
  - Stanovy – napr. pri nakladaní s majetkom presne určujú finančné limity a systém kontroly predstavenstva dozornou radou a valným zhromaždením
  - Organizačný poriadok
  - Pracovný poriadok – vnútorný predpis spoločnosti, ktorý v rámci svojich ustanovení definuje aj povinnosť zamestnanca v súvislosti s výkonom práce neprijímať žiadne dary alebo iné výhody a ani ich nevyžadovať, pričom darom alebo inou výhodou sa rozumie akákoľvek vec v hodnote vyššej ako 30 EUR.

5. PRIORITY A CIELE

Prejavom interného protikorupčného programu je skutočnosť, že spoločnosť Letisko Sliač rešpektuje zákony a hlási sa k spoločenskej a morálnej zodpovednosti za všetky svoje podnikateľské aktivity.

Pre spoločnosť Letisko Sliač je dôvera obchodných partnerov, užívateľov letiska i zamestnancov významnou devízou v podnikateľskom prostredí leteckej dopravy ako i predpokladom k budovaniu dlhodobých vzťahov.

Cieľom interného protikorupčného programu je:

- Snaha v maximálnej možnej miere obmedziť predpoklady pre vznik korupcie
- Identifikovať rizikové oblasti náchylné na korupčné správanie
- Stanoviť protikorupčné opatrenia

6. OPATRENIA

Účinná a efektívna **prevencia** v boji proti korupcii je menej nákladná ako odstraňovanie jej negatívnych dopadov.

„Pravdepodobnosť korupčného správania sa znižuje včasnou identifikáciou a elimináciou korupčných rizík“

Kľúčovým bodom prevencie je vytvoriť také prostredie v podniku, v ktorom sa netolerujú žiadne formy korupcie. Účinnosť protikorupčnej prevencie závisí od integrity a protikorupčného rozhodnutia všetkých zamestnancov, ale najmä zamestnancov vo vedúcich pozíciách. Vedúci zamestnanci a pracovníci v radiacích pozíciách sa majú správať tak, aby boli vzorom pre ostatných zamestnancov.

Rizikové oblasti v spoločnosti Letisko Sliač, a.s. sú najmä odrazom záujmu dodávateľských subjektov získať, prípadne si udržať obchodný vzťah. Zadávanie zákaziek na dodanie tovaru, na uskutočnenie stavebných prác, poskytnutie služieb upravuje Zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní. Už historicky od jeho účinnosti má spoločnosť spracované interné postupy, ktorých viacstupňová kontrola je preventívnym opatrením predchádzania netransparentného postupu, ktorý by mohol vyústiť do niektorej z foriem korupcie.

Možné faktory pre vznik korupčných rizík v spoločnosti Letisko Sliač, a.s.:

1. Spoločnosť nemá stanovený etický kódex

➤ Opatrenie:

- Stručne a jasne zadefinovať hodnoty, ktoré spoločnosť zastáva, vrátane základných princípov správania sa platných pre celú firmu

➤ Cieľ opatrenia:

- Zabezpečiť korektné správanie sa všetkých zamestnancov navzájom, voči klientom letiska, obchodným partnerom i spoločnosti samotnej a tak dbať o jej dobré meno a ochranu jej záujmov

2. Nízke povedomie o korupcii medzi zamestnancami v spoločnosti

➤ Opatrenie:

- zrozumiteľne oboznámiť zamestnancov s problematikou korupcie formou odborných školení, seminárov
- zadefinovať systém pre oznámenie podozrenia z korupcie
  - protikorupčná schránka, protikorupčná emailová adresa, informovať vedúceho úseku
  - zabezpečiť ochranu oznamovateľov korupčnej činnosti
- v spolupráci s externým poradcom, v boji proti korupcii vytvoriť prehľad zákonov, ktoré regulujú a postihujú formy korupcie, s ohľadom na jeho pravidelné revidovanie
- vypracovať analýzu praktík a skúseností s korupciou v podniku (napr. formou anonymného formuláru pre tých zamestnancov, ktorí sú v najväčšej miere vystavení korupcii)

➤ Cieľ opatrenia:

- Prevencia ako politika vzdelávania
- Cieľom vzdelávacieho procesu je oboznámiť zamestnancov s podstatou fenoménu korupcia v podnikateľskom prostredí, vysvetliť obsah etického kódexu, naučiť sa rozpoznať korupciu

3. Obstarávanie

Verejné obstarávanie v prostredí spoločnosti Letisko Sliač, a.s. prebieha v súlade s ustanoveniami platného zákona o verejnom obstarávaní a v zmysle internej Organizačnej normy č. 14

➤ Opatrenie:

- Rozhodovacie procesy musia byť odôvodnené
  - V procese nákupu na „žiadanky“ (do 1000 EUR) je úlohou nadriadeného sledovať efektívnosť uskutočňovaných nákupov, ich opodstatnenosť
  - Zamestnanec musí v procese nákupu konať opatrne, obozretne, nepodporovať nezákonné praktiky, zachovávať objektivitu
  - Pri akomkoľvek nákupe, predaji postupuje spoločnosť korektne a transparentne
  - Akékoľvek porušenie zákonov a predpisov platných v oblasti boja proti korupcii môže viesť k disciplinárnym a trestným sankciám pre dotknutého zamestnanca
  - Akékoľvek náznaky korupcie je zamestnanec povinný oznámiť
    - V prípade, že zamestnanec obdrží dar, alebo bude požiadaný o obchodné údaje, ktorých obsah je pre spoločnosť obchodne dôležitý, oznámi takéto konanie, spíše o tom so svojim nadriadeným záznam a ten ho vyhodnotí, v komplikovanejšej situácii sa postúpi do porady s výkonným riaditeľom
  - Do pracovnej zmluvy doplniť doložku o zákaze využívania korupčných praktík
- Cieľ opatrenia:
- Každý vedúci zamestnanec na svojom úseku je povinný zabezpečiť dodržiavanie zákonov, kontrolu finančných transakcií, reagovať na podnety o korupčnom správaní
  - Dôsledne dodržiavať transparentnosť
  - Rozhodovacie procesy by mali byť rozdelené tak, aby jeden zamestnanec nemohol kontrolovať všetky fázy obstarávania/ vydania záväzného stanoviska
4. Prijímanie zamestnancov do pracovného pomeru
- Opatrenie:
- Zabezpečiť základné informácie o uchádzačovi a ich dôslednú kontrolu
- Cieľ opatrenia:
- Zamedziť riziku, že uchádzač o zamestnanie preniesie do podniku svoje korupčné správanie

7. MONITOROVANIE A VYHODNOCOVANIE OPATRENÍ

Nevyhnutnosťou protikorupčného programu je dôsledná implementácia navrhnutých opatrení a nepretržitá kontrola v procese riadenia korupčných rizík.

Program budeme priebežne monitorovať, vyhodnocovať a zlepšovať. Každoročné vyhodnocovanie účinnosti tohto programu bude zamerané na plnenie všetkých jeho častí, na implementáciu navrhnutých opatrení a na jeho aktualizáciu. Aktuálny protikorupčný program je zverejnený na webovej stránke www.airportsliac.sk